НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 51-554-04-314
Дата: 15 / 10 2025 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА 51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
ГОСПОЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

16.10

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА КОМИСИЯТА ПО ОТБРАНА
Г-Н ХРИСТО ГАДЖЕВ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасяме предложения за промени и допълнения в приетия на първо гласуване на 08.10.2025г. Закон за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, № 51-502-01-47., както следва:

1. **Предложение за изменение и допълнение на § 33 от законопроекта, както следва:**

„§ 33. В чл. 160 се правят следните изменения:
1. В ал. 2 думите „полковник/капитан I ранг" се заменят с „до „полковник/капитан I ранг", включително".
2. В ал. 4 думите „три години" се заменят с „пет години", а думите „и с 5 години" се заменят с „и със седем години"

2. **Предложение за създаване на т. 7 в § 71 от законопроекта, относно създаване на т. 40 в Допълнителните разпоредби на ЗОВСРБ, както следва:**

„7. Създава се т. 40:
„40. „Възпиране" е комплекс от дейности, провеждани от мирно време, целящи убеждаване на потенциален агресор, че негативните последици и загубите от негови евентуални агресивни действия биха надвишили многократно възможните ползи за него".

3. **Предложение за създаване на нов § 81 в Преходните и заключителни разпоредби**

§ 81. В Закона за военноинвалидите и военнопострадалите (Обн., ДВ, бр. 27 от 2005 г., изм., бр. 88 от 2005 г., изм. и доп., бр. 110 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г., изм., бр. 16 от 2010 г., бр. 23 от 2011 г., доп., бр. 20 от 2012 г., изм. и доп., бр. 54 от 2014 г., бр. 24 от 2019 г., изм., бр. 100 от 2019 г., бр. 101 от 2019 г., изм. и доп., бр. 109 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:
1. в чл. 3, ал. 1, след думите „висшите военни училища" се поставя запетая и се добавя „колежаните по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България";
2. в чл. 4, т. 1 в края на изречението се добавя „и колежаните по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България";"
3. в чл. 18 думите „20 на сто от гарантирания минимален доход" се заменят с „3 на сто от размера на линията на бедност за съответната година, определена с постановление на Министерския съвет".
4. в чл. 22, ал. 1 сумата „500 лв." се заменя с „две минимални заплати за страната".

2. Досегашният § 81 да стане § 82.

ВНОСИТЕЛИ: Христо Гаджев
Станислав Анастасов
Данаил Кирилов
Александър Велков

Мотиви:

1. Развитието на международните процеси нагледно демонстрира, че нарасналите глобални противоречия значително повишават опасността от използване на въоръжени сили за реализиране на политически и икономически цели. В района на Югоизточна Европа и Западните Балкани в бъдеще ще се възпрепятстват процесите на интеграция и икономическо сътрудничество, ще се генерира политическа нестабилност и ще влияят върху просперитета на държавите. Различията в политическото възприятие на действителността, в икономическите качества и във военните потенциали на държавите ще се отразяват все по-негативно върху стабилността и сигурността. Съществуващите в близост до нашите граници военни конфликти определя като основен приоритет задълбочаване на нашата интеграция в колективната отбрана на НАТО и Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС. В една среда на сигурност, характеризираща се с бързо възникване и разпространение на заплахите е наложителна непрекъсната адаптация на националната система за отбрана към променящия се характер на конфликтите и постоянно усъвършенстване на способностите.

   В тази обстановка, един от основните приоритети е поетапното разрешаване на натрупаните през годините проблеми, като особено внимание следва да бъде отделено на високия брой вакантни длъжности във Въоръжените сили на Република България. Необходимо е да се подходи рационално и освен за модернизация и проекти да говорим за това как да запазим хората носещи експертен потенциал, да създадем условия за плавно преливане на експертиза и от там да задържим, а в последствие и да повишим качеството на Въоръжените сили.

   Предприетите от Народното събрание действия за повишаване на заплатите на военнослужещите определено дават необходимите резултати. Повиши се интересът към военната професия, увеличи се и напливът на курсанти във Военните училища, но тяхното положително влияние ще даде резултат в годините напред. В непосредствената действителност, както и през следващите няколко години се очаква висок отлив от военнослужещи, които навършват пределна възраст. Едновременно с реализирането на проектите за модернизация е необходимо да се предприемат действия за повишаване на ефективността и устойчивостта на системата за отбрана. Един такъв възможен инструмент е преразглеждането на пределната възраст за военна служба на военнослужещите, които не се упражнили правото си за пенсия за осигурителен стаж и възраст. В тази посока увеличаването на пределната възраст с две години може да спомогне спомогне за:

   - оптимално използване на наличния човешки ресурс;
   - гарантиране възвръщаемостта и ефективността на вложените инвестиции в подготовката на всеки професионален военнослужещ, която изисква значителни финансови и времеви ресурси;
   - осигуряване на непрекъснатост и стабилност в придобиването, обучението и използването на новопридобитото въоръжение и техника;
   - облекчаване на натиска върху военния пенсионен фонд, като се оптимизира балансът между активна служба и пенсионна система.

2. В политическата реторика в областта на отбраната и сигурността се употребява понятието „възпиране и отбрана". Същото присъства редица политически декларации от срещи на върха на НАТО и с него се визират дейности, чиято цел е да се откаже евентуален противник от извършването на агресивни военни действия спрямо страна-членка на

алианса. Терминът „възпиране“ е използван и в действащата редакция на разпоредбата на чл. 53, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България - като способност на въоръжените сили за противодействие на възможни заплахи срещу страната.

Предвид изложеното, създаването на нарочна легална дефиниция на понятието „Възпиране“ като комплекс от дейности, провеждани от мирно време, целящи убеждаване на потенциален агресор, че негативните последици и загубите от негови евентуални агресивни действия биха надвишили многократно възможните ползи за него, ще допринесе за ясното дефиниране на основна функция на въоръжените сили. В този смисъл е удачно да се дефинират тези дейности, както в контекста на закона, така и спрямо стратегическите документи в областта на сигурността и отбраната на страната.

В допълнение е редно да се отбележи, че възпирането като широк комплекс от мерки е предназначено да създаде състояние на устойчивост на страните-членки на Алианса в контекста на използване на силите и е залегнало в Декларацията за способностите за отбрана от срещата на върха ръководителите на страните-членки на НАТО в Чикаго през май 2012 г. В заключение с направеното предложение ще се осигури законова основа за адекватно на съвремието ни формулиране на стратегическите и тактическите задачи на въоръжените сили, като ще допринесе за по-нататъшното им развитие.

3. Предложението по § 81, т. 1 и т. 2 предвижда създаването на правна уредба по отношение на колежаните – обучавани български граждани, с изключение на тези по чл. 98, ал. 3 от ЗОВСРБ, за придобиване на професионална квалификация от професионално направление „Военно дело и отбрана“ за нуждите на Министерството на отбраната и други министерства и ведомства, като с него се цели създаването на законодателна рамка за посочените лица, в случаите на настъпване на увреда на здравето им, която води до тяхното инвалидизиране.

Предложението кореспондира с изложените от вносителя мотиви и ще позволи създаването на основание за полагане на грижа за тази социална група от страна на държавата, доколкото и те са военнослужещи с особен статус, аналигично на курсантите от висшите военни училища.

На следващо място, допълнението което се предлага в чл. 4, т. 1 от Закона за военноинвалидите и военнопострадалите е с цел осигуряване на подкрепа за най-близките на колежанин, чиято смърт е настъпила по време на обучение в професионален колеж за придобиване на IV-та степен на професионална квалификация от професионално направление „Военно дело и отбрана“. Предложенията са логически свързани с предмета на регулиране на внесения от Министерския съвет законопроект и с тях ще се постигне пълна правна регламентация, включително и на социалния аспект на държавна подкрепа за колежаните, респ. за най-близките им, пострадали или чиято смърт е настъпила по време на обучението им в професионалните колежи.

Предложението по т. 3 се отнася до компенсиране разходите за телефонни услуги, които военноинвалидите и военнопострадалите правят. Компенсацията е под формата на целева социална помощ. С промените в чл. 12, ал. 3 от Закона за социалното подпомагане критерият за изчисляване на социалните помощи е установената от Министерския съвет линия на бедност. В текста на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите обаче, остана като критерий гарантираният минимален доход. Този пропуск силно затруднява правилното приложение на закона, препятствайки получаването на адекватна целева социална помощ от лицата, правоимащи по ЗВВ. Ето защо с уеднаквяването на терминологията и за тази помощ ще се ползва единен критерий при нейното предоставяне, при съобразяване с възможностите на държавния бюджет. По този начин, ще бъде прекратена дългогодишната практика размерът на целевата помощ да е статичен,

Законът за военноинвалидите и военнопострадалите в разпоредбата на чл. 22, ал. 1 установява социална помощ за погребение на военноинвалид, респ. на военнопострадал. От приемането на закона през 2007 г. тази сума не е била актуализирана, независимо, че разходите за погребения са нараснали няколко пъти следствие на инфлационните процеси. Понастоящем средните разходи за погребение на едно лице се изчисляват в размер на 2200 - 2600 лева (по данни от сайтове на погребални агенции) и то за ритуали без ползването на допълнителни услуги материали за погребението. В този смисъл размерът от 500 лева в разпоредбата на чл. 22, ал. 1 от ЗВВ в днешно време изглежда нелепо, при условие, че става въпрос за погребение на социално слаб човек, респ. за човек с увреждане. Актуализирането на сумата би допринесло за значително облекчаване разходите за близките на починалия, а от друга страна до установяване на социално справедлива помощ от страна на държавата.

ВНОСИТЕЛИ:

Христо Гаудев

Станислав Анастасов

Антон Дулев

Александър Вълчев